

Södertälje kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn av Blombackaskolan i Södertälje kommun

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Södertälje kommun, som är huvudman för Blombackaskolan, att senast den **29 november 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna avseende särskilt stöd, värdegrundsarbete, trygghet och studiero.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Följande åtgärder är nödvändiga att vidta för att avhjälpa bristerna:

Särskilt stöd

- Se till att rektorn tillsammans med lärare gör genomgångar av samtliga elever, minst en gång under höstterminen 2021, och härvid uppmärksammar; elever som befaras inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås trots att de getts stöd i form av extra anpassningar, elever som det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga för, samt elever som uppvisar andra svårigheter i sin situation. (3 kap. 7 § skollagen)
- Se till att rektorn, beträffande varje elev som har identifierats enligt ovan, ser till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att medverka i utredningen. Samråd ska ske med åtminstone den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens. Efter att utredningen är gjord, ska rektorn eller den personal som rektorn delegerat ansvaret till, ta ställning till om eleven ska ges särskilt stöd. Detta ska dokumenteras i ett beslut. (3 kap. 7 § skollagen)

Värdegrundsarbete

- Se till att lärare, genom regelbundna samtal med eleverna, klargör och med eleverna diskuterar det svenska samhällets värdegrund och elevernas ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. (1 kap. 4 § skollagen; Lgr 11, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [SKOLFS 2010:37] med bilaga)

Trygghet

- Se till att rektorn leder och samordnar arbetet med att utforma skolmiljön så att alla elever tillförsäkras trygghet. Arbetet ska utgå från de brister i tryggheten som framgår av detta beslut vad gäller hårt språkbruk och våld mellan elever samt de utmaningar som finns på skolan i form av en tystnadskultur bland eleverna. (2 kap. 9-10 §§, 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- Se till att rektorn, genom att inhämta uppgifter från lärare och elever, följer upp och utvärderar arbetet med att skapa trygghet. Rektorn ska identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsinsatser. (2 kap. 9-10 §§ skollagen; Lgr 11, 1 Varje skolas utveckling, 2.8 Rektorns ansvar)

Studiero

- Se till att rektorn leder och samordnar arbetet med att utforma skolmiljön så att alla elever tillförsäkras studiero, genom att rektorn för personalen klargör ansvarstagande för att ordningsregler efterlevs, hur ordningsstörningar ska hanteras om de uppstår och hur disciplinära åtgärder används. (2 kap. 9-10 §§, 5 kap. 3, 5-6 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- Se till att rektorn, genom att inhämta uppgifter från lärare och elever, följer upp och utvärderar arbetet med att skapa studiero. Rektorn ska identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsinsatser. (2 kap. 9-10 §§ skollagen; Lgr 11, 1 Varje skolas utveckling, 2.8 Rektorns ansvar)

Områden utan brist

Skolinspektionen avslutar tillsynen avseende undervisning och lärande, extra anpassningar och åtgärder mot kränkande behandling.

Ärendet

Skolinspektionen genomförde en riktad tillsyn av Blombackaskolan under vårterminen 2021. Blombackaskolan är en grundskola med drygt 635 elever i årskurserna F-9. Tillsynen omfattade områdena undervisning och lärande, extra anpassningar, särskilt stöd, trygghet, studiero, värdegrundsarbete och åtgärder mot kränkande behandling. Skolinspektionens beslut bygger på skriftligt underlag från skolans rektor den 3 mars och 7 april 2021 samt digitala intervjuer med elever och personal på skolan den 10 och 11 mars 2021.

Motivering till beslut

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Huvudmannen

har ett givet ansvar för att så sker. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället (Lgr 11, 1 Varje skolas utveckling). En skolenhets rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas (2 kap 9 § skollagen). Rektorn beslutar även om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov (2 kap 10 § skollagen). Rektorn ansvarar även för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och har ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero (Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

Föreläggande

Särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd, vad gäller skyndsamt utredning av elevers behov av sådant stöd. Visserligen har rektorn infört ett arbete för att systematisera utredningar om särskilt stöd och utredningarna genomförs skyndsammare än tidigare. Lärarnas uppfattning att utredningar inte genomförs skyndsamt bottenar, enligt rektorn och elevhälsan, i tidigare förhållanden på skolan. Av Skolinspektionens utredning framgår dock att det alltför ofta förekommer att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt. Av utredningen framgår vidare att bristen i skyndsamt utredning av elevers stödbehov främst rör elever i låg- och mellanstadiet och vissa ämnen.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med lärare framgår att utredningar om elevers behov av särskilt stöd inte alltid sker skyndsamt. Lärare som undervisar i lågstadiet berättar att det förekommer att utredningar om särskilt stöd inte fortskrider och att utredningar som påbörjades när vissa elever gick i förskoleklass eller årskurs 1 färdigställdes först när eleverna började i årskurs 2 eller 3. Enligt lärare behöver de arbeta med extra anpassningar under lång tid med anledning av att elevers behov av särskilt stöd inte utreds, trots att lärarna anmält att eleverna har ett sådant behov. En lärare berättar om en elev i förskoleklass som

under 2019 anmäldes för utredning av särskilt stöd med anledning av att eleven befarades att inte uppnå kunskapskraven. En kartläggning skulle göras av eleven men den genomfördes aldrig, och än idag har utredningen inte slutförts. Även lärare som undervisar i mellanstadiet uppger i intervju att det finns brister i hur skyndsamt utredningar om särskilt stöd görs och att det behöver bli bättre. En lärare berättar att det finns elever vars behov av utredning om särskilt stöd har lyfts i sju års tid, men att utredningen inte har fortskridit och att det helt saknas dokumentation kring de utredningar som har gjorts. Flera lärare i lågstadiet berättar att dokumentationen kring ärenden om utredningar om särskilt stöd inte överförs när personal som ansvarar för elevhälsoteamet byts ut, vilket har föranlett att utredningar behöver göras om när ny personal börjar. Lärare i högstadiet uppger dock i intervju att de anser att utredningar om särskilt stöd sker snabbt och fungerar väl. De menar att det tidigare har funnits brister i hur skyndsamt elever utreds för särskilt stöd men att det har skett en positiv förändring sedan processerna kring utredningar om särskilt stöd förnyades under hösten 2020. Högstadielärarna frågar sig emellertid varför vissa elever inte har fått det stöd de behöver förrän de börjar i årskurs 9.

Av intervjuer med lärare framgår vidare att det skiljer sig markant i vilken takt utredningar om särskilt stöd görs för olika elever. Lärarna menar att det finns elever vars utredningar om särskilt stöd har skett skyndsamt men att det samtidigt finns elever vars utredningar har tagit flera år. Det är inte tydligt för lärarna hur prioriteringarna sker, men det finns en stor skillnad i hur snabbt utredningarna genomförs beroende på vilken årskurs eleven går i. I högstadiet går det generellt fortare än i låg- och mellanstadiet. Det beror även på vilket beteende eleven har. Några lärare har observerat att utsträckningen av destruktivitet i elevens beteende kan påverka hur snabbt en utredning om särskilt stöd genomförs. Några lärares uppfattning är att om en elev exempelvis slår sönder många saker i skolan eller på annat sätt är destruktiv utreds den eleven snabbare och prioriteras högre. Lärare i mellanstadiet uppger även att vissa elever som behöver stöd i svenska har prioriterats lägre än de elever som exempelvis behöver stöd i matematik. Lärare i högstadiet uppger i intervju att det har skett en satsning på kärnämnen för elever i högstadiet för att förbättra skolans statistik avseende gymnasiebehörighet.

Enligt rektorn och elevhälsan har utredningar om särskilt stöd blivit effektivare och sker mer skyndsamt än tidigare. Enligt rektorn tar utredningar om särskilt stöd som mest en månad efter det att beslut om utredning har fattats. Alla utredningar dokumenteras digitalt i skolans dokumentationsverktyg för särskilt stöd. Rektorn känner inte till att det finns några elever som i dagsläget har väntat flera år på en utredning om särskilt stöd. Det finns enligt rektorn några elever vars utredningar om särskilt stöd inte är klara i mellanstadiet och det sker i dagsläget en överlämning av utredningar för elever i lågstadiet. Rektorn uppger vidare i ett yttrande i april 2021 att den bild som ges av lärare i intervjuer avseende den bristande skyndsamheten i utredningar om särskilt stöd bygger på hur det historiskt har sett ut på skolan. Även representanterna för elevhälsan uppger i intervju att uppfattningen om att utredningarna tar för lång tid lever kvar hos lärare baserat på hur det tidigare har sett ut. Enligt elevhälsan har utredningar om särskilt stöd ökat avsevärt sedan det nya digitala dokumentationsverktyget infördes och sker skyndsammare än tidigare.

Värdegrundsarbete***Skolinspektionens bedömning***

Skolinspektionen bedömer att det inte finns ett tillräckligt aktivt arbete med värdegrundsfrågor på skolan. Visserligen framgår det av utredningen att det förekommer ett visst värdegrundsarbete, men detta är inte tillräckligt utifrån de utmaningar som skolan står inför. Av utredningen framgår att ett hårt språkbruk utifrån bland annat etnisk tillhörighet har normaliserats på skolan. Skolinspektionen bedömer vidare att skolan inte i tillräcklig utsträckning arbetar aktivt med att samtala med eleverna kring normer och värden inom ramen för undervisningen, detta gäller främst i låg- och mellanstadiet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på (1 kap. 4 § skollagen). Av läroplanen framgår att människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla (Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden). Vidare ska läraren klargöra och med eleverna diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet (Lgr 11, 2.1 Normer och värden). Alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön (Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att ett hårt språkbruk har normaliserats på skolan. Elever, lärare och rektorn uppger i intervjuer att språkbruket bland eleverna är hårt och flera elever berättar att de blir retade på grund av sin hudfärg och sitt ursprung. Av intervjuer med elever i samtliga årskurser framgår att användandet av fula ord är normaliserat på skolan och i vissa elevgrupper är det inte märkvärdigt att säga fula ord. Även lärare och rektorn har i intervjuer uppgett att det har skett en viss normalisering av hårt språkbruk bland eleverna.

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att skolan inte i tillräcklig utsträckning arbetar aktivt med att samtala med eleverna kring normer och värden inom ramen för undervisningen. Enligt några lärare finns ingen gemensam värdegrund eller gemensamt arbete kring värdegrund på skolan. Lärarna uppger att värdegrundsarbetet ska genomsyra undervisningen i samtliga ämnen men det skiljer sig i vilken grad det gör det mellan olika ämnen och årskurser. En del lärare berättar dock att värdegrundsarbetet är aktivt och att värdegrundsfrågor diskuteras på mentorstiden i samband med att något händer och i detta ingår arbetet med språkbruk. Elever i högstadiet uppger att de pratar om användandet av fula ord under mentorstiden men att det inte hjälper. Vissa elever i mellanstadiet uppger att de endast vid ett fåtal tillfällen pratat om värdegrund i undervisningen, medan vissa elever uppger att de inte har pratat om det alls.

Rektorn uppger i intervju att värdegrundsarbetet är något som ska vävas in i undervisningen, och att skolan behöver bli bättre på arbetet med värdegrund. Enligt rektorn har dock värdegrundsarbetet på skolan varit eftersatt eftersom det har funnits andra områden att fokusera på som skolan har valt att prioritera. Rektorn har framförlallt arbetat med att hitta gemensamma förhållnings- och arbetssätt bland personalen.

Vidare framgår av intervju med representanter för elevhälsan att arbetet med utveckla värdegrundsarbetet har blivit uppskjutet till höstterminen 2021. Enligt elevhälsan försöker skolan jobba förebyggande och främjande när det gäller värdegrundsfrågor men det finns i dagsläget ett behov av att utveckla värdegrundsarbetet. Elevhälsan har haft många projekt kopplade till värdegrund som skulle ha kommit igång men som istället har blivit uppskjutna till höstterminen. Bland annat ska kuratorn och studie- och yrkesvägledaren genomföra ett projekt i lågstadiet för att kunna nå eleverna så tidigt som möjligt.

Trygghet

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen vid skolan inte präglas av trygghet. Det framgår av utredningen att skolan i viss mån har kartlagt upplevelsen av trygghet på skolan och vidtagit trygghetsskapande åtgärder, men många elever känner sig alltjämt otrygga i flera olika sammanhang. Arbetet med trygghetskapande åtgärder försvåras av att det på skolan förekommer en tystnadskultur bland eleverna. Av utredningen framgår att det förekommer ett hårt språkbruk och slagsmål på skolan. Det finns vidare flera platser inomhus och utomhus på skolan som av eleverna upplevs som otrygga. Många elever i de lägre årskurserna upplever vidare otrygghet av att eleverna i de äldre årskurserna är på samma platser som dem.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet (5 kap. 3 § skollagen).

I förarbetena till bestämmelsen anges att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. Vidare anges att det förebyggande arbetet är centralt, och att det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. En viktig förutsättning för detta är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan. Det kräver ett aktivt värdegrundsarbete där grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö. Rutiner för att säkerställa samverkan och kommunikation mellan elever, lärare och annan personal är också centrala inslag i det förebyggande och långsiktiga arbetet. (prop. 2009/10:165 s. 319 och 320).

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att upplevelsen av trygghet bland eleverna varierar, men att flera elever upplever otrygghet i olika sammanhang. I intervjuerna berättar elever från samtliga stadier att det är stökigt på rasterna. Eleverna berättar att det bland annat förekommer slagsmål på rasterna. Enligt eleverna är det många som slåss på rasterna, det börjar ofta med låtsasbråk som sedan utvecklas till riktiga bråk. En del lågstadieelever berättar att det även förekommer slagsmål i klassrummet. Lågstadieeleverna berättar att elever från högstadiet stör dem när de ska gå till matsalen genom att säga fula ord till dem och lägga sig i det de pratar om. Rektorn berättar i intervju att det finns en viss problematik på rasterna och det ofta uppstår otrygga situationer. Det finns inte tillräckligt med rastvakter på rasterna och skolan behöver se över schemat för rastvakter. Rektorn uppger att skolan har som ett utvecklingsområde att skapa tryggare miljöer på rasterna. Rektorn berättar även att det i årskurs 4 och 5 ofta sker fysiska incidenter och att skolan inte har räckt till för de eleverna. Eleverna berättar vidare att användandet av fula ord bland eleverna är utbrett i samtliga stadier. Ett par elever berättar att det ofta händer att elever blir retade på grund av sitt ursprung och sin hudfärg. En elev i lågstadiet berättar att elever skriver lappar till varandra med nedvärderande kommentarer om utseende eller hudfärg. Enligt flera lärare förekommer det ofta ett hårt språkbruk bland eleverna och det används både könsord och andra kränkande ord. Lärarna berättar att det hårda språkbruket i många fall sker på skoj. Rektorn har dock reagerat kraftigt på språkbruket på skolan och initierat ett arbete med det genom elevrådet. Skolan har även, som ett led i sitt trygghetsarbete, öppnat en fritidshemsklubb för de äldre eleverna och tillsatt en likabehandlingsgrupp.

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår vidare att det på skolan förekommer en tystnadskultur bland eleverna. Elever uppger att de upplever att de blir misstrodda av vissa lärare när de berättar om saker som har hänt. Elever berättar därtill att de undviker att vända sig till vuxna för att inte bli kallade för "tjallare" eller "golare" av andra elever. En del elever uppger i intervju att tystnadskulturen främst råder bland pojkar. Även vissa lärare och rektorn uppger att tystnadskulturen är väldigt stark bland eleverna på skolan och att den utgör en svår utmaning. Enligt rektorn pågår det ett arbete med att förebygga tystnadskulturen. Flera lärare uppger också i intervju att många elever känner sig trygga och vågar säga till lärare när något inträffar.

Av intervjuerna med elever, lärare och rektorn har det vidare framkommit att det finns flera platser på skolan där elever inte känner sig trygga. Lärarna nämner korridoren utanför naturkunskapssalen, toaletterna, matsalen och omklädningsrummen som några exempel på sådana platser. Generellt rör det sig om platser där det saknas vuxennärvaro. Enligt lärarna känner sig elever i lågstadiet otrygga i omklädningsrummen med anledning av att elever i de högre årskurserna kommer in när lågstadieeleverna duschar och byter om, då högstadieelevernas idrottslektioner är schemalagda samtidigt eller kort tid efter lågstadieelevernas idrottslektioner. Det har tidigare skett en incident i omklädningsrummet och skolan har med anledning av detta säkerställt att en vuxen alltid är närvarande när lågstadieeleverna är i omklädningsrummen. Eleverna från lågstadiet uttrycker även att de önskar att det fanns fler vuxna ute i korridorerna. Enligt eleverna finns det inga vuxna att vända sig

till på skolans ovanvåning. Rektorn känner till att elever i lågstadiet känner sig mindre trygga i korridorerna med anledning av att äldre elever uppehåller sig i deras områden. Enligt rektorn behöver det åtgärdas, bland annat genom att införa fler rastaktiviteter så att fler elever går ut på rasterna. Av intervjuer med lärare framgår att det inte finns tillräckligt med vuxna ute på rasterna och att det inte anordnas tillräckligt med rastaktiviteter. Elever beskriver vidare att även skogen, som tillhör skolgården, som en otrygg plats. I skogen finns gränser uppsatta för de olika årskurserna men elever rör sig ändå på varandras områden. Vidare framkommer av intervjuer med lärare och rektorn att skolan tidigare har haft kameror uppsatta som en trygghetsåtgärd, det bidrog till att elever kände sig tryggare på skolan. Kamerorna har emellertid inte fungerat de senaste två åren. Rektorn planerar att byta ut de kameror som inte har fungerat på skolan till höstterminen som en trygghetsskapande åtgärd.

Studiero

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen vid skolan inte präglas av studiero. Av utredningen framgår att studieron brister i samtliga stadier och varierar beroende på olika lärares förmåga att skapa och upprätthålla studiero. Utredningen visar även att det ofta förekommer störningar utanför klassrummen som gör att eleverna får svårt att fokusera på skolarbetet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero (5 kap. 3 § skollagen). För varje skolenhet ska det finnas ordningsregler. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp (5 kap. 5 § skollagen). Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Enligt i skollagen angivna förutsättningar får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål (5 kap. 6 § skollagen).

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med elever framgår att elever i samtliga stadier upplever att de inte har studiero på lektionerna. Av intervjuerna med lärarna framgår att deras upplevelse av studieron varierar, men att många lärare upplever att studieron brister.

På lågstadiet uppger de flesta eleverna att de upplever studieron som dålig. Sju av åtta intervjuade lågstadieelever uppger att det är mycket stök i skolan och att det är högljutt på lektionerna. De berättar att läraren ofta behöver skrika och höja rösten för att återställa ordningen, men att det inte har någon inverkan och att ljudnivån fortsätter att vara hög. En av de intervjuade lärarna berättar att eleverna kryper på golvet, klättrar på möblerna och går in och ut ur klassrummet under lektionstid. Situationen i klassrummet är inte hanterbar i de lägena och läraren förmår då endast fokusera på de elever som arbetar på lektionen, de andra eleverna går in och ut ur klassrummet och läraren låter dem göra det.

Även eleverna på mellanstadiet uppger att de upplever lektionerna som stökiga, röriga och högljudda. På fråga om hur ofta de upplever att det är stökigt på lektionerna svarar några elever att det sker några gånger i veckan och andra att det är stökigt hela tiden. Lärarna på mellanstadiet uppger att de upplever att studieron varierar mellan årskurser och klasser, men att den särskilt har brustit i övergången från lågstadiet till mellanstadiet.

Även högstadieeleverna uppger att de upplever studieron som problematisk. Enligt dem har studieron varit mycket dålig väldigt länge. En högstadieelev berättar att hen har lärt sig att blockera ut allt ljud för att kunna koncentrera sig på skolarbetet och några andra elever uppger att elever kan lämna klassrummet när det blir för stökigt för att koncentrera sig. Några elever i högstadiet uppger att de tycker att studieron har blivit bättre och att det var stökigare förr. Lärarna som undervisar på högstadiet uppger i intervju att studieron tidigare har varit kaosartad men att den överlag är bra idag.

Av intervjuer med elever och lärare framgår vidare att studieron varierar beroende på vilken lärare som undervisar och klassens storlek. En del elever uppger i intervju att det finns lärare som inte gör något åt att det blir stökigt på lektionerna. Eleverna uppger även att det är särskilt stökigt när de har vikarier. Även lärarna uppger att de upplever att studieron varierar beroende på klassens storlek. Lärarna har många gånger lyft att de stora elevgrupperna påverkar studieron till skolledningen i olika forum, men skolan uppges inte ha förutsättningar att göra några förändringar. Enligt rektorn arbetar dock skolan kontinuerligt med frågor som rör de stora klasserna och försöker att hantera utmaningen utifrån de förutsättningar som finns.

Av intervjuer med elever och lärare framgår att studieron även påverkas av hög ljudnivå och störningar utanför klassrummen. Enligt eleverna i lågstadiet behöver lärarna avsätta tid och kraft åt att säga till elever som stör utanför klassrummen, vilket bidrar till att studieron inne i klassrummet försämras. Lärarna beskrivs inte kunna avhjälpa dessa situationer trots att de säger till eleverna som stör. Eleverna berättar också att så fort läraren lämnar klassrummet börjar elever springa runt och skrika fula ord. Även lärare uppger att de upplever att den höga ljudnivån utanför klassrummen påverkar studieron negativt. Schemalagningen lyfts av några lärare som en av orsakerna till den höga ljudnivån utanför klassrummen. Schemana på skolan innehåller många raster som är förlagda när andra årskurser och klasser har lektion. Det finns inte tillräckligt många rastvakter och det saknas rastaktiviteter. Eleverna saknar sysselsättning och rasterna tenderar därför att bli högljudda och stökiga. Lärarna lyfter också skolans fysiska uppbyggnad som en bidragande faktor till den höga ljudnivån utanför klassrummen. Det saknas avskärmningar mellan mellanstadiets och högstadiets utrymmen och eleverna vistas ofta i varandras utrymmen på rasterna när andra klasser har lektion.

Av intervjuer med lärarna och rektorn framgår att det pågår ett visst arbete för att främja studiero men att det främst är i högstadiet som studieron förbättrats. Lärarna uppger att det saknas en samsyn bland dem kring hur lektioner ska struktureras. Enligt lärarna finns inte heller förutsättningar i tid för att realisera den lektionsstruktur som de tidigare arbetade med. Bland annat finns inte tillräckligt med tid mellan lektioner för förberedelse eftersom lektionerna är schemalagda tätt inpå varandra. Rektorn beskriver

studieron som ett av skolans fokusområden i det tidigare systematiska kvalitetsarbetet och uppger att sådant arbete fortgår. Enligt rektorn har studieron förbättrats avsevärt på högstadiet men den är ännu inte tillräckligt bra, vilket bland annat visar sig i enkätresultat.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna (26 kap. 10 § skollagen).

Då verksamheten vid Blombackagymnasiet inte uppfyller de krav som följer av föreskrifterna som gäller för verksamheten vad gäller särskilt stöd, värdegrundsarbete, trygghet och studiero föreligger skäl att förelägga Södertälje kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta ovan angivna åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan brist

Skolinspektionens tillsyn har även omfattat områdena undervisning och lärande, extra anpassningar och åtgärder mot kränkande behandling. Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom dessa områden.

På Skolinspektionens vägnar

X Andreas Gydingsgård

Beslutsfattare

Signerat av: Andreas Gydingsgård

Beslutet är fattat efter föredragning av utredare Diana Inal. I ärendets slutliga handläggning har även utredare Indra Kullenberg och undervisningsråd Joakim Öberg deltagit.